

Projekt PATRZ – CZŁOWIEK!

W stronę edukacji międzykulturowej

W Europejskim Roku Obywateli ważne jest angażowanie się społeczeństw lokalnych w rozwiązywanie aktualnych istotnych dla danego regionu problemów społecznych. Takim nabrzmiałym problemem w województwie podlaskim są nasilające się przejawy nietolerancji, ksenofobii, dyskryminacji osób ze względu na narodowość, rasę, religię, przekonania itd. Za niezbędne w tej sytuacji uznajemy prowadzenie szeroko zakrojonych działań edukacyjno-artystycznych, angażujących i mobilizujących do budowania postaw otwartości, akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka – zarówno młode pokolenie, jak i ich rodziców i dziadków. Kontakty z partnerskimi organizacjami na Litwie i Białorusi nawiązane poprzez Instytuty Polskie w Wilnie i Mińsku – umożliwią wymianę doświadczeń w tym zakresie a tym samym rozszerzenie zakresu prowadzonych działań, wzmocnią także dalszą współpracę. W ramach projektu realizowane będą działania przede wszystkim o charakterze edukacyjnym i twórczym, na które złożą się m.in. różnorodne zajęcia i warsztaty w szkołach, ośrodkach kultury, klubach, bibliotekach prowadzone przez doświadczonych edukatorów międzykulturowych, działania artystyczne – wystawy, praca twórcza, performensy organizowane pod okiem i we współpracy z artystami, debaty i dyskusje, praktyczne działania na rzecz lokalnego środowiska. W 2013 r. projekt obejmie pilotażowo 4 miejscowości w województwie podlaskim (Ciechanowiec, Knyszyn, Kolno, Orla). Podsumowanie projektu odbędzie się w Białymstoku 16 listopada 2013 r. w Międzynarodowym Dniu Tolerancji (debata, wystawa, akcja plenerowa). Projekt może a nawet powinien być kontynuowany w latach następnych. Najbardziej zaangażowani w projekt liderzy będą kierowani od 2014 r. do Szkoły Pogranicza, prowadzonej przez Fundację Pogranicze w Krasnogrudzie, gdzie będą mogli podnosić i uzupełniać swoje kwalifikacje i kompetencje kulturowe w zakresie działań integracyjnych, szczególnie w społecznościach wielokulturowych. Szkoła wyposaży uczestników projektu w narzędzia, dzięki którym będą oni mogli kontynuować i rozwijać działalność w swoich społecznościach lokalnych.

Tym projektem chcemy wpłynąć na zmianę postawy ludzi wobec inności - na opartą na zrozumieniu i szacunku. Poprzez projekt chcemy zachęcić społeczeństwo do poznawania praw człowieka, dzięki czemu powinien nastąpić wzrost świadomości na temat stereotypów i uprzedzeń oraz ich konsekwencji. „PATRZ – CZŁOWIEK!” - ma także prowokować, zmusić do refleksji nad sobą, nad światem. Różnorodność kulturowa jest charakterystyczna dla współczesnej Europy i dla świata, staje się nieodłączną częścią naszej teraźniejszości i przyszłości. Świadomość tej kwestii rośnie w Polsce ciągle zbyt powoli. Pragniemy coraz mocniejszym głosem nawoływać do szacunku do wszystkich narodowości, wyznań, ras, włączając w ten „chór” przede wszystkim młode pokolenie mieszkańców naszego regionu. Współpraca w tym zakresie z organizacjami w sąsiednich krajach – Białorusi i Litwie powinna przynieść wzajemne

Z organizacjami w sąsiednich krajach – Białoruś i Litwa powinna przynosić wzajemnie korzyści i poprawę w relacjach z mniejszościami narodowymi zamieszkującymi nasze kraje.

Jesteśmy pewni, że różnorodne zajęcia, warsztaty prowadzone przez przygotowanych edukatorów oraz intelektualny wysiłek włożony w prace literackie, plastyczne, performatywne – przyczynią się zarówno do wzrostu świadomości mieszkańców województwa jak i poprawy wizerunku regionu. Realizacja projektu wpłynie również na wyłonienie liderów działalności edukacyjnej w społecznościach lokalnych i umożliwienie im zdobywania kompetencji kulturowych we współpracy z partnerami z Białorusi i Litwy.

Tylko poprzez dialog i edukację możemy starać się zmienić świat na lepsze.

Przykładowe działania w ramach projektu:

1. W każdej z czterech miejscowości realizowane będą równoległe, następujące działania:

a) Wystawa plenerowa wielkoformatowa „Żyjemy razem” (już istniejąca + folder) – jako pierwszy sygnał projektu, niosąca przesłanie o niezbedności wspólnej, zgodnej koegzystencji, mimo istniejących między ludźmi różnego rodzaju różnic.

b) Zajęcia edukacyjne realizowane we współpracy z wybraną placówką – szkołą, biblioteką, ośrodkiem kultury lub organizacją pozarządową, na które, w zależności od inwencji, możliwości i charakteru miejscowości, składać się będą:

- tzw „**Żywa Biblioteka**”,

Pomysł zrodził się w Danii w 2000 r., autorami byli młodzi ludzie skupieni wokół organizacji "Stop Przemocy". W ciągu ostatnich lat metoda rozprzestrzeniła się i jest realizowana w 45 krajach na świecie. **Idea Żywej Biblioteki** opiera się na przekonaniu, że prawa człowieka zapisane w regulacjach prawnych mają sens jedynie wtedy, kiedy są wszystkim ludziom znane i przez nich respektowane. Zdarza się jednak, że niektórym odmawia się ich praw ze względu na ich pochodzenie, kolor skóry, przekonania. Najskuteczniejszą formą poznania inności jest bezpośrednie z nią spotkanie, stąd propozycja by Żywymi Książkami byli przykładowo: Rom, muzułmanin, osoba czarnoskóra, osoba niewidoma, osoba na wózku inwalidzkim, uchodźca itd. Rozmowa z reprezentantami dyskryminowanych grup pozwala na zweryfikowanie swoich poglądów.

- **działania na rzecz lokalnego środowiska** (np. pomoc osobom starszym, organizacja czasu dla osób chorych, prace porządkowe w miejscach pamięci itp)

- **warsztaty dot. stereotypów i uprzedzeń oraz praw człowieka** realizowane przez przygotowanych edukatorów,

- **zajęcia literackie i plastyczne** – wyrażanie w formie hasła, wiersza, eseju lub wypowiedź plastyczna dot. przeżyć i doświadczeń uczestników zajęć - związanych z tematem projektu,

- **pisanie listów do przyszłych pokoleń** – działanie związane z pogłębianiem refleksji o sobie, swojej wiedzy i stanie świadomości o otaczającym świecie,

- **udział w ulicznych artystycznych działaniach performatywnych** przygotowanych przez zespół młodych artystów i uczniów Liceum Plastycznego w Supraślu – prowokujących do zastanowienia się nad kondycją człowieka we współczesnym świecie,

2. Podsumowaniem projektu będzie przygotowanie i ekspozycja wystawy wielkoformatowej w Białymstoku będącej dokumentacją przeprowadzonych działań w czterech ww. miejscowościach. Otwarcie wystawy w Światowym Dniu Tolerancji – 16 listopada, połączone będzie:

- ze spotkaniem uczestników projektu, studentów kierunków pedagogicznych i innych zainteresowanych osób z filozofem – profesorem Tadeuszem Gadaczem.

W następnym roku wystawa będzie wędrowała kolejno do czterech miejscowości, w których realizowany był projekt.

W zależności od pozyskania środków finansowych oraz od potrzeb, projekt będzie kontynuowany w latach następnych, w kolejnych miejscowościach, równolegle będzie przygotowywana publikacja z opisanymi działaniami i scenariuszami zajęć.

Wydawnictwo będzie przekazywane do szkół i innych placówek zainteresowanych projektem.

Współpraca z Instytutami Polskimi w Mińsku i Wilnie:

Debaty zorganizowane we współpracy z Instytutami Polskimi w Mińsku i Wilnie z udziałem edukatorów, liderów projektu z województwa podlaskiego oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych instytucji na Białorusi i w Litwie związane będą z omówieniem i wymianą doświadczeń dot. działań promujących wielokulturowość i postawy otwarte wobec inności - w środowiskach lokalnych.

Proponujemy, aby były to dwie debaty jednodniowe w gronie ok. 40-50 osób – przedstawicieli samorządów, instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się kształtowaniem otwartych postaw obywatelskich oraz zmieniających świadomość obywateli – na wrażliwą na drugiego człowieka, kulturę i różne działania prospołeczne i prodemokratyczne. Z naszej strony w debatach weźmie udział ok. 10 osób.

Przyjedziemy z materiałem filmowym i inną dokumentacją związaną z realizacją projektu. Debaty powinny się odbyć w okresie między 18 a 28 listopada 2013 r.

Zakładane rezultaty realizacji zadania:

Efektem zrealizowanego działania będzie:

1. Przygotowanie lokalnych społeczności do aktywnego działania

upowszechniającego postawy tolerancji, otwartości i akceptacji „innych”.

2. Wyłonienie liderów i dalsze ich kształcenie do działań w wielokulturowych środowiskach we współpracy z organizacjami na Białorusi i Litwie.

3. Uruchomienie wyobraźni, przełamanie stereotypowego myślenia na temat innych kultur – poprzez artystyczne działania performatywne

kultur – poprzez artystyczne działania performatywne.

4. Wywołanie poczucia wspólnoty w zespołowym działaniu, kształtowanie postaw obywatelskich.

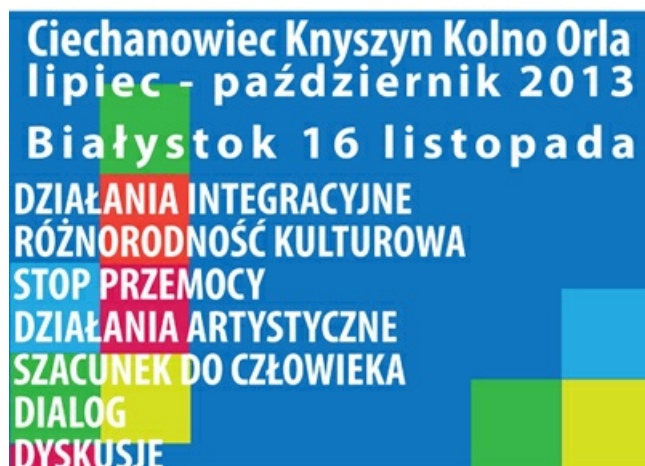
Ponadto projekt, dzięki różnorodności działań - powinien uwrażliwić uczestników na przejawy nietolerancji, nierównego traktowania ludzi różnych wyznań, narodowości, poglądów, statusu społecznego itd.

Rezultaty materialne (trwałe) zadania:

1. Wystawa wielkoformatowa plenerowa „Żyjemy Razem”, 21 plansz, prezentacja w 4 miejscowościach województwa podlaskiego,
2. Wystawa wielkoformatowa plenerowa „Patrz – człowiek!”, podsumowująca projekt, 21 plansz, prezentacja w Białymstoku,
3. Folder do wystawy wielkoformatowej plenerowej „Patrz – człowiek!”, w nakładzie 1000 szt.

Poprzez nagłośnienie w mediach – projektu oraz końcowych, podsumowujących działań, jak wystawa „Patrz – człowiek!”, debata, akcja plenerowa „Fontanna Tolerancji” – oddziaływanie projektu powinno mieć szeroki zasięg. Taka forma edukacji powinna wpłynąć na zmianę postrzegania przez społeczeństwo wielokulturowości – na takie, które jest zjawiskiem pozytywnym, wzbogacającym wzajemne relacje.

Projekt realizuje Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego , tel. 85 66 54 145, e-mail: edyta.jurkiewicz@wrotapodlasia.pl, katarzyna.kloczko@wrotapodlasia.pl

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt współfinansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Patronat medialny:

